

مقطع تحصیلی: کاردانی □ کارشناسی □ رشته: روابط عمومی...ترم: 2...سال تحصیلی: 1398-1399

نام درس: تحولات اجتماعی ایران معاصر... نام و نام خانوادگی مدرس: رضوان مشاهری فرد...
آدرس email مدرس: rezvan271355@gmail.com... تلفن همراه مدرس: 09123353127...

جزوه درس: تحولات اجتماعی ایران معاصر... مربوط به هفته : چهارم □ پنجم □ ششم □
text : دارد □ ندارد □ power points : دارد □ ندارد □
تلفن همراه مدیر گروه : 09124058720.....

بحران سلطه و کنترل سیاسی در ایران معاصر

دولت در ایران با بحران های بسیاری مواجه بوده است که:

مهم عبارت است از: ۱. بحران سلطه و کنترل سیاسی؛ ۲. بحران مشروعیت؛ ۳. بحران مشارکت؛ ۴. بحران هویت؛ ۵. بحران توزیع؛ ۶. بحران نفوذ. در اینجا با توجه به موضوع بحث، بحران سلطه و کنترل سیاسی را بررسی می کنیم.

«بحران» را می توانیم این گونه تعریف کنیم:

۱. وضعیت ناپایدار و متزلزلی که در چارچوب آن، تغییر قطعی، چه بهتر و چه بدتر، در شرف وقوع است؛

۲. هر نوع بی ثباتی که به تغییرات اساسی منجر شود؛

۳. وضعیت یا دوران خطرناک و فاقد اطمینان؛

۴. هرگاه پدیده ای به طور منظم به پیش نرود و حالتی از نابسامانی ایجاد شود یا نظمی مختل گردد یا حالتی غیرطبیعی پدید آید؛

۵. ایجاد وضعیت غیرمعمول یا غیرمتعارف در حرکت یک نظام.

بحران های سیاسی بر حسب عوامل درگیر و گستره جغرافیایی تعارض ها، به دو دسته داخلی و بین المللی تقسیم می شوند:

الف) بحران های سیاسی داخلی: این بحران، وضعیت غیرمتعارفی است که معمولاً در ساختار سیاسی یک کشور بروز می کند و بر حسب ماهیت، زمان، دامنه، شدت و نوع عوامل درگیر در آن، اشکال گوناگونی دارد.

ب) بحران های بین المللی: این بحران ها اغلب میان دو یا چند کشور بروز می کند که این مسئله، محل بحث ما نیست.

شاخص های بحران های سیاسی

ایران معاصر، به ویژه از آغاز دوره قاجار تاکنون، همه شاخص های بحران های سیاسی را داشته است. برای تمهید مباحث آتی، شاخص های پیش گفته را در ایران بازخوانی می کنیم:

۱. مبارزه سیاسی گسترده و شدید افراد، احزاب و سازمان های سیاسی برای کسب قدرت

۲. اختلاف شدید بین جناح های مختلف حکومت

۳. کودتای نظامی

۴. اعتصاب های دامنه دار:

۵. شورش های خیابانی:

۶. درگیری های قومی

به نظر می رسد که اگر از یک سو، بلوک قدرت حاکم - از هر جناح و گروه - بخواهد قدرت را به طور انحصاری در اختیار بگیرد و از سوی دیگر، جناح ها، به لحاظ فرهنگی، مرزهای روشنی میان «اختلاف» و «خصومت» برای کار با یک دیگر، قائل نباشند و هر نوع اختلافی را به خصومت تبدیل کنند، احتمالاً بحران سلطه و کنترل سیاسی در رابطه میان دولت و مردم شکل می گیرد و در نتیجه، بحران سیاسی بروز می کند.

نمونه سوالات:

- 1- بحران را از نقطه نظر اجتماعی و سیاسی تعریف کنید 0
- 2 - سه مورد از بحران هایی که ایران و دولت حاکمه مرتبا با آن درگیر بوده اند را نام ببرید.
- 3 - از نظر شما کدام یک از مواردی که در مورد بحران ها ذکر شده در ایران به صورت عمده ای تاثیر گذار بوده است؟ تحلیل کنید.